

OLVASÁS KÖZBEN

PEN-CLUB. Nemrég fejeződött be Londonban a PEN-Club XXVIII. kongresszusa, amelyen a magyar írókat *Bölni György* és *Képes Géza* képviselte. Több olvasónk érdeklődésére az alábbiakat közöljük a PEN-Club alapításával, működésével kapcsolatban:

A PEN-Club ma az írók legjelentősebb nemzetközi szervezete. Az első világháború után angol írók, elsősorban *Mrs. Dawson Scott* kezdeményezésére alakult meg 1922-ben azzal a céllal, hogy a különböző nemzetek íróit közelebb hozza egymáshoz a béke és a nemzetközi együttműködés eszméjével. A PEN-Club első elnöke *John Galsworthy* volt. A PEN egyébként három angol szó rövidítése (*Poets, Essayists, Novelists*: költők, esszéisták, regényírók).

A PEN-Club tagjai évenként tartanak kongresszust, amelyen az irodalom, az írók időszerű kérdéseit tárgyalják meg. (Egyszer — 1932-ben — már Budapesten is ülésezett a PEN-Club). Ma a PEN-Club irányításában nagy szerepe van néhány reakciós nyugati órának.

SZÜRREALIZMUS. Fiatallal francia költők (köztük az akkor még szürrealista *Aragon* és *Eluard*) 1924-ben jelentették meg *Manifeste du Surréalisme* címmel

költői hitvallásukat. Eszerint a művészi alkotás anyaga nem a természet és a társadalom reális valósága, hanem a tudatalatti világ, s az igazi művészi módszer: lelki folyamatok spontán, a logikai rendező elvekkel nem törődő bemutatása. Filozófiai gyökere a szubjektív idealizmus, amely kizárólag az egyén tudatát tekint minden létező alapjának. A második világháború óta az egzisztencializmus irodalmi divatja (*Sartre, Camus*) lényegében ugyanezt az »esztétikát« vallja. (Sartre azonban az utóbbi időben nemcsak politikai, hanem irodalmi téren is távolodik régebbi nézeteitől.) Álmodók, patológikus lelki folyamatok, hallucinációk rajza, a külső világ groteszk, torzító távlatokból látott színteltjei és a kétségbeesés, a halálfélelem érzelmi kiüttlansága jellemzik a szürrealista írásokat, amelyek szkeptikus viszolygással, reménytelen fatalizmussal fordulnak el a való világ teljességétől. A szürrealizmus nyilvánvalóan a hanyatló kapitalista társadalom kulturális bomlási tünete, amelynek torz szemléletmódjában, szűk és egyikű formavilágában, álforradalmi szólamaiban nem a művészet új lehetőségeit, hanem inkább az erkölcsi nihilizmus, a társadalmi felelőtlenség dekadens gesztusait láthatjuk.

ÚJ SPORTKÖNYVEK

A *Sport Lap- és Könyvtadó* a közelmúltban több új könyvet adott ki, közülük néhány igen jelentős. *Csanádi Árpád* a Testnevelési Főiskola tanára, az ismert labdarúgó szakértő, a Ferencváros volt játékosa nagy, majdnem öt és félszáz oldalas művet írt *Labdarúgás* címen. Ez a könyv az utóbbi évek legigényesebb sportkönyve, melynek külön missziója lehet a magyar labdarúgás jelenlegi hanyatlásának kiküszöbölésében. A háromkötetesre tervezett műből ez az egybekötött első—második rész az alapfogalmakkal, a játék technikájával, a játérendszer és a taktika minden lényeges kérdésével foglalkozik. Alapossága, az elméleti és gyakorlati tapasztalatok összegzésének helyes aránya, a kitűnő szemléltető anyag alkalmassá teszi Csanádi könyvét arra, hogy a játékosokon és a szakembereken kívül a labdarúgás iránt érdeklődők szélesebb táborra is elolvassa. A 67 forintos ár sem túl magas más, hasonló terjedelmű kiadványhoz viszonyítva.

A labdarúgásról kiadott másik könyv azért jelentős, mivel sokan az utóbbi hónapok vereségeinek fő okát csapataink rossz erőnlétében keresik. *Kerezt-Sárkány: A labdarúgó erőnléte* című kis, 80 oldalas füzet a sokol-

dalú, gimnasztikai gyakorlatok és az erőnléti edzések lebonyolításának összes fázisát tárgyalja és illusztrálja. A könyv ára 7 forint.

Az elmúlt év novemberében meghalt *Hajós Alfréd* építészmeznök, az első magyar olimpiai bajnok, aki nem sokkal a halála előtt adta nyomdába *Igy lettem olimpiai bajnok* c. könyvének kéziratát. Ez a munka nemcsak azt mondja el, hogyan győzött Hajós két úszószámban, az első, 1896-os athéni olimpiáson, hanem az emlékezet ködéből megpróbálja előhívni az akkori sportélet képét, szokásait, a magyar sport úttörőinek sporterkölcseit, melytől a mai sportoló fiatalságnak van mit tanulnia. Hajós könyve sporttörténeti szempontból még azért is jelentős, mivel érdekes adatokat közöl az első magyar labdarúgó válogatottról, melynek szintén tagja volt. A jókiállítású könyv igen olcsó (14 Ft).

Asztalos Lajos és *Bán Jenő* ismert szakírók *A sakkjáték elemei* című könyvből a harmadik kötet jelent meg már második kiadásban. (104 old., 9.— Ft.) A népszerű munka a középminőségű sakkzókók számára készült, s elméleti fejtegetéseit mindig lejátézott játszma elemzésére építi.